

Ο ΣΕΡΡΑΙΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Π. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ (1909-1998)

Μιά πρωτοποριακή απόφαση τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Σερρών στά 1929-30 γιά τή χορήγηση ὑποτροφίας στό νεαρό μουσικό τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου Ἀρρένων Χρήστο Π. Σταματίου ἔμελλε νά ἀποτελέσει τήν ἀρχή τῆς λαμπρῆς σταδιοδρομίας τοῦ σημαντικότερου Σερραίου μουσικοῦ κατά τόν εἰκοστό αἰώνα.

Ὁ λόγος γιά τή μουσική σύνθεση τοῦ μικροῦ κλαρινίστα τῆς φιλαρμονικῆς τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χρ. Σταματίου¹, ἐμπνευσμένη ἀπό τήν ἐξερεύνηση τοῦ Ἀμοῦσδεν στό Βόρειο Πόλο, πού ἐντυπωσίασε τό δήμαρχο Ἐπαμεινώνδα Τικόπουλο καί τά μέλη τοῦ Δημ. Συμβουλίου τῆς πόλης. Ἡ ἐτήσια ἐπιχορήγηση πού δόθηκε, ἀφοροῦσε στή συνέχιση τῶν σπουδῶν τοῦ ὑποτρόφου στό Κρατικό (Βασιλικό) Ὦδεῖο τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ Χρ. Σταματίου γεννήθηκε στά Σέρρας τό 1909. Εἶναι τό τρίτο παιδί ἀπό τά τέσσερα (Ἀλεξάνδρα, Δημήτρης, Χρήστος, Μαρία) τῆς οἰκογένειας τοῦ Πέτρου Σταματίου, μικροεμπόρου ψαριῶν στή Λίμνη τοῦ Ἀχινοῦ.

Τό 1917, μέ τόν Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ἡ ὀμηρεῖα σκορπᾷ τήν οἰκογένεια. Ὁ πατέρας ὀδηγεῖται στή Γερμανία, ἐνῶ ἡ μητέρα του Ἀμαλία μέ τά παιδιά ὀδηγοῦνται στή Σούμλα τῆς Βουλγαρίας μετά ἀπό ἀπερίγραπτες περιπέτειες τῆς μετάβασής τους ἀπό τό Χρυσό Σερρών στήν Ἀλεξανδρούπολη καί τέλος τή Βουλγαρία. Μέ τή λήξη τῶν πολέμων τό 1919 μεταφέρονται μέ συμμαχικά φορτηγά μέσω τῆς Βάρνας στή Θεσσαλονίκη, ὅπου ἐγκαθίστανται σέ παραπήγματα καί καφενεῖα στήν παραλία τῆς πόλης. Ἐκεῖ φθάνει καί ὁ πατέρας πού ἤδη ἐπιστρέφει στά Σέρρας ἀπό τή δίχρονη ὀμηρεῖα.

Οἱ καιροί εἶναι δύσκολοι καί οἱ συνθήκες διαβίωσης τραγικές. Οἱ κακουχίες τῆς ἐποχῆς στεροῦν τή ζωή τῶν γονιῶν του –ὁ πατέρας 39 χρόνων– καί τῆς ἀδελφῆς του Ἀλεξάνδρας. Ὀρφανεμένος πιά ἐπιστρέφει, παιδί

1. Ἐπαιξε ἐπίσης –αὐτοδίδακτος στήν ἴδια ἡλικία– κιθάρα, μαντολίνο καί φλάουτο.

ἀκόμα στά 10 του χρόνια, στή γενέτειρά του τὰ Σέρρας, τρόφιμος τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου (Οἰκοτροφείου) Ἀρρένων Σερρών.

Στό ἴδρυμα αὐτό πρωτογνωρίζει τή μουσική. Παίρνει τὰ πρῶτα μαθήματα ἀπό τό μουσικό τοῦ Ὁρφανοτροφείου Βασίλη Βεηλικτιοῖδη (1885-1959) πού τόν ἐντάσσει στή Φιλαρμονική τοῦ ιδρύματος.

Ἐφηβος τώρα στά 1929, ἀπόφοιτος τοῦ Γυμνασίου Σερρών, ἐγγράφεται στό Κρατικό Ὡδεῖο Θεσσαλονίκης κάνοντας χρήση τῆς τριετοῦς ὑποτροφίας πού τοῦ χορηγεῖ ὁ Δῆμος Σερρών γιά συνέχιση τῶν μουσικῶν του σπουδῶν. Ὁ καθηγητής τοῦ ὠδείου Ἄρης πού (πρωτο)ἐξετάζει τόν ὑποψήφιο σπουδαστή, διαπιστώνει τήν ἄριστη γνώση τῶν προκαταρκτικῶν στοιχείων θεωρίας καί τόν κατατάσσει στήν τάξη τῶν προχωρημένων τοῦ ἀείμνηστου καθηγητῆ τῶν Θεωρητικῶν Γεωργίου Βακαλοπούλου.

Κοντά στό μεγάλο αὐτό δάσκαλο τοῦ Κρατικοῦ Ὡδείου Θεσ/νίκης ὁ Χρ. Σταματίου τελειοποιεῖ τήν κλασική του μόρφωση. Τό 1932 παίρνει τὰ πτυχία Ἀρμονίας καί Ἐνοργάνωσης, τό 1933 ἐγγράφεται στή Σχολή Ἀντιστιξίας καί παίρνει τό πτυχίο τόν Ἰανουάριο τοῦ 1935 καί τέλος τό 1934 στή Σχολή Φυγῆς (Φούγκας) παίρνοντας τό πτυχίο στά τέλη τῆς χρονιάς 1935-36 μέ ἄριστα παμψηφεί.

Στό διάστημα τῶν ἐπτάχρονων σπουδῶν του στή Θεσ/νίκη γιά βιοποριστικούς λόγους διευθύνει κατά καιρούς χορωδίες. Ἔτσι, ἀρχικά ἐργάζεται στόν Ὁρφέα Θεσ/νίκης καί κατόπιν στή χορωδία καί μαντολινάτα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μέχρι τό 1935. Ἀσχολεῖται ἀκόμα μέ τήν ἐνορχήστρωση ἔργων τῶν πύο φημισμένων συνθετῶν τῆς ἐποχῆς, ὅπως, γιά παράδειγμα, τοῦ Θεόφραστου Σακελλαρίδη πού εἶχε ὀρχήστρα στό θερινό κινηματοθέατρο «Μακεδονικόν», ὅπου ἀργότερα κτίστηκε ἡ Στρατιωτική Λέσχη Θεσ/νίκης. Στήν ὀρχήστρα αὐτή συμμετεῖχε καί ὁ Σερραῖος φλαουτίστας Σάκης Φιδετζῆς. Ἐνορχηστρώνει ἐπίσης μέ συμβολική ἀμοιβή τήν ἴδια περίοδο –τριτοετῆς φοιτητής ἀκόμη– μοντέρνες συνθέσεις γιά τήν περίφημη ὀρχήστρα Πάρμεν (Παρμενίων Ἀντωνιάδης).

Τό 1935 δίνει ἐξετάσεις γιά τήν πρόσληψή του ὡς καθηγητοῦ στή Δημόσια Ἐκπαίδευση, χωρίς τελικά νά ἀποδεχθεῖ (τότε) τό διορισμό του².

2. Οἱ ἐξετάσεις γίνονταν στή Βαρβάκειο Σχολή τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπικεφαλῆς τῶν ἐξεταστῶν ἦταν οἱ Διονύσιος Λαυράγκας (1864-1941) καί Μάριος Βάρβογλης (1885-1967). Ἀξίζει νά ἀναφερθεῖ ὅτι καί οἱ δύο, ἀλλά ἰδιαίτερα ὁ Μ.Β., ἀναφέρθηκαν στό γραπτό τοῦ Μακεδόνα σπουδαστή, πού τελικά κατατάχθηκε δεύτερος ἀνάμεσα στους 55 ὑποψήφιους ἀπό ὅλη τήν Ἑλλάδα (πρῶτος κατατάχθηκε ὁ Γ. Ματακόπουλος, ἀπόφοιτος ἐπίσης τοῦ Κρατικοῦ Ὡδείου Θεσ/νίκης, πού διαγωνιζόταν γιά δεύτερη φορά).

Τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1935 προσλαμβάνεται στό Ὁδεῖο Σερρῶν «Ὁρφεύς» (1934-1940) καί ἐργάζεται σ' αὐτό μέχρι τή διάλυσή του. Διδάσκει πιάνο, πνευστά, θεωρητικά καί Ἱστορία τῆς Μουσικῆς καί διευθύνει τίς χορωδίες τοῦ ἰδρύματος (παιδική, ἀνδρική, γυναικεία).

Σέ ἐπιστολή του πρὸς τό Ὁδεῖο Σερρῶν τόν Ἰούνιο τοῦ 1935 ὁ διευθυντής τοῦ Κρατικοῦ Ὁδείου Θεσ/νίκης Ἀλέξανδρος Καζαντζῆς γράφει: «Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ κ. Σταματίου εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν Ἀνωτέρων Θεωρητικῶν (Φούγκας) μέ ηἰχαρίστησεν ἰδιαιτέρως τόσον διά τήν ἱκανοποίησιν τῶν κόπων τοῦ συμπαθεστάτου καί σεμνοῦ αὐτοῦ νέου, ὅσον καί διά τό γεγονός ὅτι τό Ὁδεῖον Σερρῶν, τοῦ ὁποίου τήν ὠραίαν ἐξέλιξιν μέ τόσον ἐνδιαφέρον παρακολουθῶ, δύναται σήμερον ὑπερηφάνως νά ὑπολογίζη ὅτι δύο ἐκ τῶν καθηγητῶν του ἔχουν τὰ ἀνώτατα θεωρητικά διπλώματα εἰς ὅλην τήν Ἑλλάδα»³.

Ἀπό τό 1938 ἐργάζεται γιά λίγους μῆνες στό Ἰδιωτικό Ἐκπαιδευτήριον Σερρῶν τοῦ Γ. Κηροπλάστη καί τή νεοϊδρυθεῖσα φιλαρμονική τῆς Πεντάπολης, τήν ὁποία τελικά ἐγκαταλείπει τό 1940, γιά νά ἐπανέλθει τό 1951 μέ τήν ἐπαναούστασή της, μέχρι τόν ἐπόμενο χρόνο πού διορίζεται ὡς καθηγητής στό δημόσιο.

Μέ τήν κήρυξη τοῦ πολέμου στρατεύεται καί στίς 25.11.1941 προσλαμβάνεται ἀπό τό «Μέγα Ἀλέξανδρον» Ἐδέσης, κατορθώνοντας νά ὀργανώσει καί διευθύνει τή μικτή χορωδία του μέ ὑποδειγματικό τρόπο καί νά χαρίσει στό σύλλογο τήν αἴγλη πού ἄρμοζε στόν πολιτισμό τῆς πόλης. Ἡ πρόσληψη ἐγίνε μέ τή μεσολάβηση τοῦ Δ. Μισουρῆ, Γενικοῦ Ἐπιθεωρητῆ τῆς Ἐκπ/σης Θεσ/νίκης, πρώην Γυμνασιάρχου τῶν Σερρῶν.

Τό 1943 ἐπιστρέφει στή Θεσσαλονίκη καί διδάσκει στό Ἀμερικανικό Κολλέγιο «Ἀνατόλια» παραμένοντας σ' αὐτή τή θέση μέχρι καί τό 1950. Παράλληλα διευθύνει καί τήν ἀνδρική χορωδία τοῦ «Θερμαϊκοῦ».

Τέλος, τό Μάρτη τοῦ 1951 ἐπανερχεται ὀριστικά πλέον στά Σέρρας καί μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Ὁρφέα Σερρῶν (ἐπαναούσταση τῆς χορωδίας, πρόεδρος ὁ Χρ. Χρηστίδης) ἀναλαμβάνει τήν ὀργάνωση τῆς μικτῆς του χορωδίας.

Στίς 25.2.1952 διορίζεται καθηγητής μουσικῆς στό Γυμνάσιο Ἀρρένων Σερρῶν καί παραμένει σ' αὐτή τή θέση μέχρι τή συνταξιοδότησή του τό 1975. Προτάσεις γιά διορισμό ἔχει ἐπίσης ἀπό τό Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης γιά τή διεύθυνση τῆς χορωδίας τοῦ Πειραματικοῦ Γυμνα-

3. Ἐννοεῖ καί τό μουσικοπαιδαγωγό Γῶργο Γεωργιάδη.

οίου τοῦ ἰδρύματος, τὴν πόλη τῆς Καβάλας κ.ἄ., τίς ὁποῖες δέν ἀποδέχεται. Ἡ ἀπόφασή του νά ἐργασθεῖ στήν ἰδιαίτερή του πατρίδα εἶναι ἀμετάκλητη.

Στόν «Ὁρφέα» ἐργάζεται ἀκατάπαυστα ἐπὶ 27 χρόνια μέχρι τό 1978, πού ἀναγκάζεται νά παραιτηθεῖ ἔξαιτίας τῆς προσωρινῆς ἀσθένειάς του, ἀλλά καί γιά λόγους σχετικούς μέ τή συνεργασία του μέ τό Δ.Σ., δημιουργώντας μιά πραγματικά περίλαμπρη ἱστορία στό σύλλογο. Διακρίνεται γιά τήν πραότητα τοῦ χαρακτήρα του καί τήν ὑπομονή του, κερδίζοντας τό σεβασμό τῶν συνεργατῶν του καί τήν ἐκτίμηση ὁλόκληρου τοῦ σερραϊκοῦ λαοῦ.

Ἀπό τήν πορεία του στόν «Ὁρφέα», ἀνάμεσα στίς ἄλλες δραστηριότητες, συγκαταλέγονται: Ἡ πρώτη μεταπολεμική συναυλία στά Σέρρας στίς 3.2.1952, ἡ συμμετοχή στίς καλλιτεχνικές ἐκδηλώσεις τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης (1952, '53, '56), οἱ δύο συναυλίες μέ τήν καλλιτέχνηδα τῆς Ἐθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς Ἀνθή Ζαχαράτου (1959, 70), τό Β΄ Βραβεῖο τοῦ Πανελληνίου Διαγωνισμοῦ Χορωδιῶν τό 1959 στήν Ἀθήνα⁴, τό Α΄ Βραβεῖο τοῦ Παμβορειοελλαδικοῦ Φεστιβάλ Χορωδιῶν τό 1976 στήν Ἑδεσσα, ὅπου γίνεται εἰδική μνεῖα γιά τίς ἐπεξεργασίες του τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, οἱ βραδιές ἀφιερωμένες στούς Βάγκνερ καί Μπετόβεν (1961, 1970 καί 1977) καί ἡ συναυλία στό Ἡρώδειο (Φεστιβάλ Ἀθηνῶν) τό 1964.

Ἀπό τίς ἀξιολογότερες ἐμφανίσεις του καταγράφεται καί αὐτή τῶν Ἀθηνῶν τό 1963 στήν αἴθουσα τοῦ «Παρνασοῦ»⁵, ἀπ' ὅπου τό παρακάτω ἀπόσπασμα δημοσιεύματος στή «Βραδυνή» τῆς διακεκριμένης μουσικοκριτικοῦ Ἀλεξάνδρας Λαλαούνη: «...καί μοῦ ἔκανε ξεχωριστή ἐντύπωση ἡ ἀπλότης τῆς ἑναρμονίσεως τῶν τραγουδιῶν. Ἦταν φανερό ἡ ἱκανότητα τοῦ διευθυντοῦ κ. Σταματίου τόσο στή διεύθυνση τῆς χορωδίας, ὅσο καί τῆς μανδολινάτας. Ἄς δεχθῆ μαζί μέ τά θυελλώδη χειροκροτήματα τοῦ κόσμου καί τά δικά μου συγχαρητήρια».

Ἀξιωμαθόνευτες εἶναι ἐπίσης οἱ συναυλίες του (1983, '84), στήν παλιά Μητρόπολη Σερρών (Ἅγιοι Θεόδωροι) πού κύριο σκοπό εἶχαν νά τονίσουν στούς Σερραῖους, μάλιστα ἰδιαίτερα στίς ἀρχές τῆς πόλης, τή δυνατότητα ἀξιοποίησης τοῦ χώρου-μνημείου γιά πολιτισμό.

Ἐγραψε πολλές ἐλεύθερες συνθέσεις γιά ὅλες τίς κατηγορίες τῶν χορωδιῶν, ὄργανοι γιά μπάιντα (πνευστά), ἔργα γιά πιάνο καί μουσική γιά θεατρικά ἔργα πού ἀνέβηκαν στά Σέρρας.

4. Ὑποχρεωτικό τραγούδι τοῦ διαγωνισμοῦ ἦταν τό Ἔγια μόλα τοῦ Μ. Καλομοίρη. Ἡ ἑναρμόνιση γιά μικτή χορωδία ἔγινε ἀπό τό Χρ. Σταματίου.

5. Στίς 5 Μαρτίου 1963. Πανηγυρικός ἑορτασμός τῆς Πεντηκονταετηρίδος ἀπό τῆς Ἀπελευθερώσεως τῶν Σερρών. Ὁργανωτής ἡ Μακεδονική Ἑστία Ἀθηνῶν.

Ἀπό τό 1981 μέχρι τά τέλη τοῦ 1990 διευθύνει τή Μικτή Χορωδία Σερρῶν μέ τήν ὁποία καί μετά τή διάλυσή της ἐμφανίζεται κατά διαστήματα μέχρι τό 1994. Τό Δεκέμβρη τοῦ 1981 ἡ Μουσική Ἑταιρία Βορείου Ἑλλάδος τόν τιμᾶ γιά τήν «πολύχρονη προσφορά του στόν τομέα τῆς χορωδιακῆς μουσικῆς καί τήν πολύτιμη ἐργασία του στά δημοτικά τραγούδια τῆς Μακεδονίας».

Γιά τήν ἀδιάκοπη προσφορά του στήν ἑλληνική μουσική τόν ἐτίμησε ἐπίσης ἡ Ὄργανωτική Ἐπιτροπή τοῦ Βαλκανικοῦ Συνεδρίου πού πραγματοποιήθηκε στά Σέρρας ἀπό 26 μέχρι 28 Μαΐου 1995, ἐνῶ ἔργα του συμπεριέλαβαν οἱ χορωδίες πού πῆραν μέρος στό Α΄ Πανελλήνιο Χορωδιακό Φεστιβάλ πού ὀργανώθηκε ἀπό τή Δημοτική Ἐπιχείρηση Πολιτιστικῆς καί Κοινωνικῆς Ἀνάπτυξης τοῦ Δήμου Σερρῶν τό ἴδιο διάστημα.

Ὁ Χρήστος Σταματίου ἔφυγε ἤσυχα ἀπό τή ζωή τό βράδυ τῆς 27ης Αὐγούστου 1998, ὅπως ἤσυχα, μέ τή σοβαρότητα καί τήν ταπεινοφροσύνη πού διακρίνει τούς πραγματικούς δημιουργούς, ἔζησε ὁλόκληρη τή ζωή του.

Τό ἔργο του, ἔργο μιᾶς ὁλόκληρης ζωῆς ἀφιερωμένης στή μουσική, πολύτιμη καί ἀναντικατάστατη κληρονομιά στήν πόλη, εἶχε τήν τύχη νά ἐκδοθεῖ κατά ἓνα μέρος μέ τήν ἐπιμέλεια τοῦ γράφοντος ἀπό τή Μικτή Χορωδία Σερρῶν τό 1983⁶. Ὅμως, τό μεγαλύτερό του μέρος, ιδιαίτερα τά τραγούδια γιά a capella χορωδία⁷, πού ἀποτελοῦν τόν κορμό τῆς αὐτοῦσιας συνθετικῆς του δημιουργίας, παραμένει ἀτυχῶς ἀδημοσίευτο⁸.

Ἡ ἀποτίμησή τῆς μουσικῆς του δημιουργίας ἀποτελεῖ ἔργο τῶν ἐιδικῶν. Ὅμως ἡ καταγραφή, ἡ παρουσίαση καί ἡ προβολή της, θεωροῦμε πῶς εἶναι

6. Ἐκδόθηκαν 25 δημοτικά τραγούδια τῆς περιοχῆς Σερρῶν σέ 1000 ἀντίτυπα. Στάλθηκαν σ' ὅλες τίς ἑλληνικές χορωδίες καί ἑλληνικά σχολεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ χρησιμότητα φάνηκε πολύ γρήγορα. Χορωδιακά συγκροτήματα, ἑλληνικά καί ξένα, περιλαμβάνουν τακτικά στό ρεπερτόριό τους ἐπιλογή τῶν παραπάνω τραγουδιῶν.

7. Σημειώνουμε ἐδῶ τίς πολύ σημαντικές πολυφωνικές ἐναρμονίσεις τῶν ἔργων θρησκευτικῆς μουσικῆς. Ἰδιαίτερα τονίζουμε τή θαυμάσια, κλασική γιά τό εἶδος, μεταφορά τοῦ Τροπαρίου τῆς Κασσιανῆς τοῦ Θέμ. Πολυκράτη γιά μικτή χορωδία (1972) καί τήν ἐναρμόνιση τῆς Θείας Λειτουργίας Ἰ. Χρυσοστόμου τοῦ Ἰ. Σακελλαρίδη γιά ἀνδρική καί μικτή τετράφωνη χορωδία. Δείγματα τῆς ἐργασίας του αὐτῆς ἔδωσε μόλις τή δεκαετία τοῦ 1980 ὄντας διευθυντής τῆς ΜΙΚΤΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΣΕΡΡΩΝ (Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, Χερουδικό κ.ἄ.).

8. Γιά παράδειγμα, τά 10 ἔργα γιά πιάνο (ἀρχεῖο γράφοντος) παραμένουν ἀδημοσίευτα, παρόλο πού ἡ ἐπεξεργασία τους γιά τήν τελική ἐκτύπωση ἔφθασε ἀπό καιρό στό τέλος της.

σερραϊκή υπόθεση. Εἶναι κρίμα πού χρόνια τώρα παραμένει οὐσιαστικά χωρίς τήν ἀξιοποίηση πού τῆς ἀξίζει.

Γιά τήν ἀξιοποίηση αὐτή τῆς πνευματικῆς δημιουργίας τοῦ ἀθόρυβου καί ταπεινοῦ αὐτοῦ μουσουργοῦ, πού ξεχώρισε κυρίως ἀπό τήν ποιότητα τοῦ ἔργου του, μίλησαν ὄχι λίγες φορές καλλιτέχνες μέ πανελλήνιο κῦρος καί καταξίωση.

Ἡ πολύχρονη αὐτή κι ἀδιάκοπη δραστηριότητα στή μουσική ἀποτελεῖ τό φωτεινότερο παράδειγμα τῆς προσφορᾶς του καί τό πιό αἰσιόδοξο μήνυμα γιά τούς νεότερους.

Τιμήθηκε μέ πανελλήνιες διακρίσεις ὅσο ἐλάχιστοι συντοπίτες μας, τίμησε τήν πόλη καί προώθησε τό σερραϊκό τραγούδι πέρα ἀπό τά σύνορα τῆς σερραϊκῆς γῆς.

Ὁ μουσικοσυνθέτης καί πιανίστας Νίκος Ἀστρινίδης στόν πρόλογό του γιά τήν ἔκδοση τῶν *Δημοτικῶν τραγουδιῶν τῆς περιοχῆς Σερρῶν*, ἀνάμεσα στά ἄλλα, ἀναφέρει: «Ἡ μακρόχρονη γνωριμία μου μέ τήν καλλιτεχνική προσωπικότητα τοῦ Χρ. Σταματίου, μέ κάνει νά ἐκτιμῶ ἀνεπιφύλακτα τή βαθειά ἐμπειρία του στή χορωδιακή ζωή τοῦ τόπου μας, τή γνώση τῶν προβληματισμῶν γιά διατήρηση ζωντανῶν προβλημάτων, πού νά προσφέρουν στό κοινό πέρα ἀπό τίς μεταφορές τῶν κλασικῶν ἔργων καί ζωντανές ἐμπειρίες ἀπό τή λαϊκή πολιτιστική παράδοσή μας. Ἡ ἐκτίμηση τῶν παραπάνω ἀρετῶν, σέ συνδυασμό μέ τήν ἀβίαστη καί ἀπέρριτη διασκευή τῶν τραγουδιῶν πού εἶχα τήν τύχη νά μελετήσω, δημιουργοῦν τίς προϋποθέσεις γιά συνεπῆ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Εἶχα τήν εὐκαιρία νά ἀκούσω δημῶδη τραγούδια σέ ἐκτέλεση ἀπό μουσική γραφή καί ἑναρμόνιση ἀπό τό διακεκριμένο μουσικό Χρῆστο Σταματίου καί διαπίστωσα ὅτι ἡ συγκέντρωση τοῦ ὑλικοῦ τῶν τραγουδιῶν, πού τά διέσωσε ἡ μνήμη καί ἡ παράδοση στό διάβα τῶν αἰώνων, ἔγινε μέ θρησκευτική προσήλωση στό ἀληθινό μουσικό στοιχεῖο καί ὅτι διασώθηκε ἡ ἀληθινή ἔμπνευση καί δημιουργία τοῦ λαϊκοῦ συνθέτη. Ἡ προβολή τοῦ ὁμορφου καί σημαντικοῦ αὐτοῦ τμήματος τῆς μουσικῆς, πού εἶναι ὁ ἀτέλειωτος συνδυασμός τῶν αἰσθημάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς καί ἡ ἀληθινή εἰκόνα τῆς πολύμορφης λαϊκῆς μούσας, εἶναι πράγματι εὐτύχημα».

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

- 1909 Γέννηση στὰ Σέρρας.
- 1919 Ὁρφανός μετὰ τὴν ὀμηρεία τῆς οἰκογένειας στὴ Σούμλα τῆς Βουλγαρίας (1917-19) μεταφέρεται ἀπὸ ἴδρυμα τῆς Θεσ/νίκης στὸ Ἐθνικὸ Ὁρφανοτροφεῖο Ἀρρένων Σερρῶν.
- 1920 Ἐντάσσεται στὴ φιλαρμονική τοῦ Ὁρφανοτροφείου ὑπὸ τὸν Βασίλειο Βελικτσίδη.
- 1929 Ὑπότροφος τοῦ Δήμου Σερρῶν ἐγγράφεται μετὰ ἀπὸ ἐξετάσεις στὸ Κρατικὸ Ὠδεῖο Θεσσαλονίκης, τάξη Γεωργίου Βακαλοπούλου.
- 1932 Πτυχία Ἀρμονίας, Ἐνοργάνωσης. Ἀναλαμβάνει τὴ διεύθυνση τῆς πρώτης ὀρχήστρας-μαντολινάτας τοῦ Ὁρφέα Θεσ/νίκης.
- 1933 Σχολὴ Ἀντίστιξης, πτυχίο τὸ 1935.
- 1934 Σχολὴ Φυγῆς (Φούγκας), πτυχίο 1935-36 μὲ ἄριστα παμψηφεί. Διευθυντὴς τῆς χορωδίας καὶ μαντολινάτας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Θεσσαλονίκης μέχρι τὸ 1935.
- 1935 Ἀπρίλιος. Προσλαμβάνεται στὸ «Ὠδεῖον Σερρῶν Ὁρφεύς» (1934-40).
- 1938 Καθηγητὴς μουσικῆς στὸ Ἰδιωτικὸ Ἐκπαιδευτήριο Γ. Κηροπλάστη στὰ Σέρρας.
Ἀρχιμουσικός στὴ νεοϊδρυθεῖσα φιλαρμονική τῆς Πεντάπολης μέχρι τὸ 1940.
- 1941 Διευθυντὴς τῆς χορωδίας καὶ ὀρχήστρας στὸ «Μεγάλο Ἀλέξανδρο» Ἐδεσσας.
- 1943 Καθηγητὴς μουσικῆς στὸ Ἀμερικανικὸ Κολλέγιο «Ἀνατόλια» Θεσ/νίκης μέχρι καὶ τὸ 1950.
Τὴν ἴδια περίοδο διευθύνει καὶ τὴν ἀνδρική χορωδία τοῦ Θερμαϊκοῦ.
- 1951 Μάρτιος. Ὁ Ὁρφεὺς Σερρῶν τοῦ ἀναθέτει τὴ διεύθυνση τῆς νεοϊδρυθείσης μικτῆς χορωδίας τοῦ ὀμίλου.
Ἀρχιμουσικός στὴ φιλαρμονική τῆς Πεντάπολης μέχρι τὸ 1952.
- 1952 Διορίζεται καθηγητὴς μουσικῆς στὸ Γυμνάσιο Ἀρρένων Σερρῶν. Συνταξιοδότηση τὸ 1975.
3 Φεβρουαρίου. Ἡ Ἀ΄ Μεγάλὴ Συναυλία τοῦ Ὁρφέα. Συναυλία στὴ Θεσσαλονίκη (Ἐκδηλώσεις τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως).
- 1954 2 Ἰουνίου. Συναυλία στὸ Βασιλικὸ Θέατρο Θεσσαλονίκης. Σύνολο ἐκτελεστῶν 150. Διευθυντὴς τῆς νεοσύστατης ἐκκλησιαστικῆς χορωδίας τοῦ Ὁρφέα (1954-60).
- 1959 21 Ἀπριλίου. Συναυλία μὲ τὴν Ἀνθὴ Ζαχαράτου (Ἐθνικὴ Λυρική Σκηνὴ Ἀθηνῶν) στὰ Σέρρας.
Β΄ Βραβεῖο μὲ τὸν Ὁρφεὺς στὸν Πανελλήνιο Διαγωνισμό ΑΣΔΑΝ-Ἀθήνα (11-12/9).
- 1963 5 Μαρτίου. Συναυλία στὸν «Παρνασσό» Ἀθηνῶν.

- 1964 21 Σεπτεμβρίου. Συμμετοχή με τή χορωδία τοῦ Ὁρφέα στό Φεστιβάλ Ἀθηνῶν (Ἡρώδειο).
- 1967 Γράφει τή μουσική τοῦ κωμειδύλλιου τοῦ Δ. Κόκκου Καπετάν Γιακουμῆς (χορωδία τοῦ Ὁρφέα 22.2).
- 1970 13 Μαΐου. Συναυλία μέ τήν Ἀνθή Ζαχαράτου.
- 1976 Β΄ Βραβεῖο (Α΄ δέ δόθηκε) καί τιμητική διάκριση μέ τόν Ὁρφέα στόν Α΄ Παμβορειοελλαδικό Διαγωνισμό Χορωδιῶν (Ἐδεσσα, 11.9).
- 1978 Παραιτεῖται καί διακόπτει τή συνεργασία μέ τόν Ὁρφέα.
- 1981 Διευθυντής τῆς Μικτῆς Χορωδίας Σερρῶν (1981-90).
Βραβεύεται ἀπό τή Μουσική Ἐταιρεία Βορείου Ἑλλάδος (Θεσ/νίκη, 6.12).
- 1983 Ἐκδίδει μέ τήν ἐπιμέλεια τοῦ γράφοντος τά Δημοτικά τραγούδια τῆς περιοχῆς Σερρῶν.
26 Ἀπριλίου. Συναυλία μέ ἔργα ἐκκλησιαστικῆς πολυφωνικῆς μουσικῆς στήν παλιά Μητρόπολη τῶν Σερρῶν ("Ἅγιοι Θεόδωροι). Ἐπανάληψη τήν 21.6.1984.
- 1995 Βραβεύεται ἀπό τήν Ὁργανωτική Ἐπιτροπή τοῦ Βαλκανικοῦ Συνεδρίου Μουσικῆς (Σέρρες, 26-28.5).
- 1998 Πιθαίνει στίς 27 Αὐγούστου.

23.7.1927. Ἡ φιλαρμονική τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου Ἀρρένων Σερρῶν. Διευθυντής ὁ Βασ. Βεκλικτσίδης. Τρίτος ἀπό ἀριστερά τοῦ ὁ Χρ. Σταματίου.

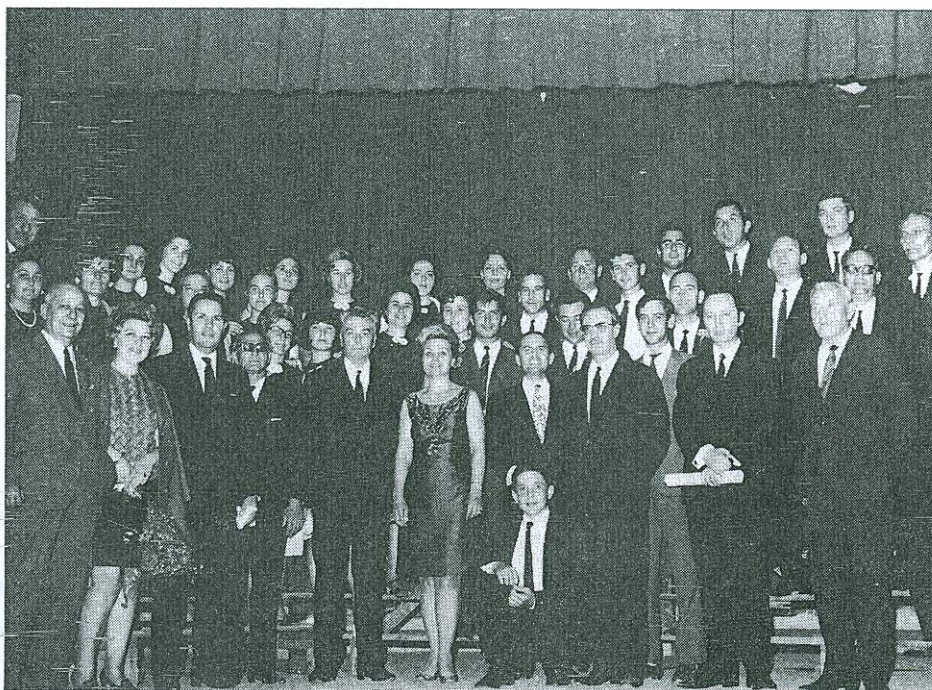

17.12.1933. Η πρώτη όρχηστρα-μαντολινάτα του «Όρφέα» Θεσσαλονίκης
μέ διευθυντή τόν Χρήστο Σταματίου.

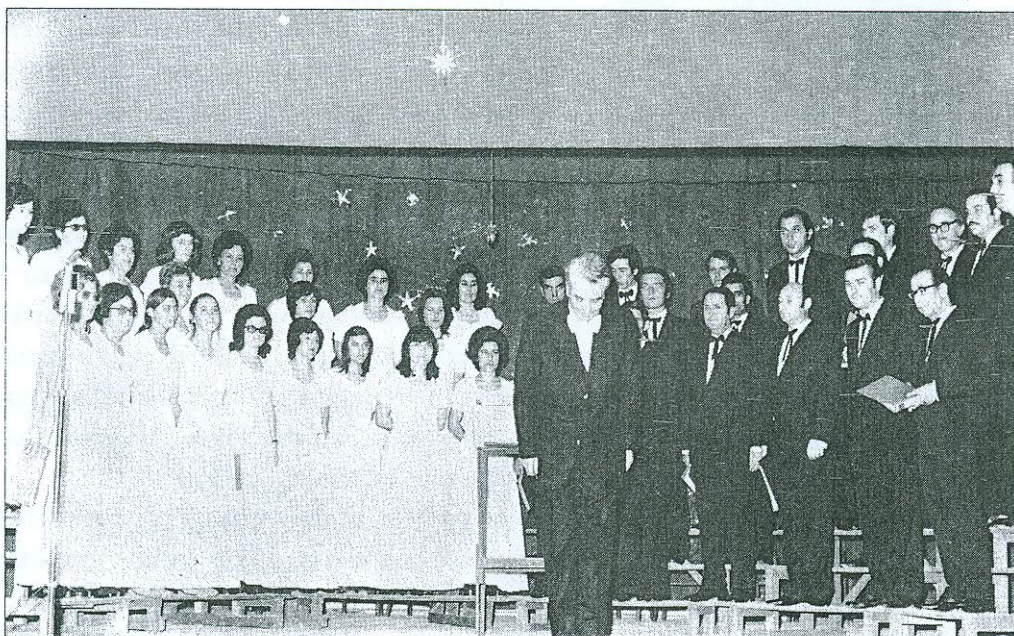

22.3.1961. Συναυλία αφιερωμένη στον Wagner.

13.5.1970. Συναυλία με την Άνθη Ζαχαράτου.

23.12.1973. Χριστουγεννιάτικη Συναυλία του «Όρφέα» στην παλιά αίθουσα.